

انتشارات مشاوران آموزش

ناشر تخصصی کتاب‌های علوم انسانی

# تاریخ و جغرافیای جامع (سال چهارم)

درسنامه آموزشی

سؤال‌های چهارگزینه‌ای

پاسخنامه کلیدی همراه با صفحه کتاب درسی

گروه مؤلفان:

ماهان آشوری - نگین آشوری - شیوا شریف‌زاد  
عمادالدین صالحیان - آذر محمودی - آرمین معمار

عنوان و نام پدیدآور  
مشخصات نشر  
مشخصات ظاهری  
شابک  
وضعیت فهرست نویسی  
یادداشت

تاریخ و جغرافی (سال چهارم) جامع: درسنامه آموزشی،  
سوالهای چهار گزینه‌ای، .... گروه مولفان ماهان آشوری... [و دیگران].  
تهران: مشاوران آموزش، ۱۳۹۲.  
۱۹۲ ص: مصور، جدول، نمودار. ۲۲ × ۲۹ س.م.  
7-11-2180-600-978

موضوع  
موضوع  
موضوع  
موضوع  
موضوع  
شناسه افزوده  
رده بندی کنگره  
رده بندی دیویی  
شماره کتابشناسی ملی

گروه مولفان: ماهان آشوری، نگین آشوری، شیوا شریفزاد،  
عمادالدین صالحیان، آذر محمودی، آرمین معمار.  
دانشگاه‌ها و مدارس عالی — ایران — آزمون‌ها  
تاریخ — آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)  
جغرافیا — آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)  
تاریخ — راهنمای آموزشی (متوسطه)  
جغرافیا — راهنمای آموزشی (متوسطه)  
آشوری، ماهان، ۱۳۶۸ -  
1392/1757/1353 LB2353  
378/1664  
3376709

انتشارات مشاوران آموزش  
ناشر تخصصی کتاب‌های علوم انسانی

عنوان  
گروه مؤلفان  
ناشر  
صفحه آرا  
طرح جلد  
لیتوگرافی، چاپ و صحافی  
شمارگان  
قطع  
نوبت چاپ  
قیمت  
شابک

تاریخ و جغرافی (سال چهارم) جامع  
ماهان آشوری- نگین آشوری- شیوا شریفزاد- عمادالدین صالحیان- آذر محمودی- آرمین معمار  
مشاوران آموزش  
گروه گرافیکی ارشیا  
بهار محمدپور  
خاطره  
۲۰۰۰ نسخه  
رحلی  
اول - ۱۳۹۳  
۱۴۰۰ تومان  
۹۷۸-۶۰۰-۲۱۸-۰۱۱-۷

عنوان

گروه مؤلفان

ناشر

صفحه آرا

طرح جلد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی

شمارگان

قطع

نوبت چاپ

قیمت

شابک

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس  
تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد  
پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

دفتر انتشارات

تهران، خیابان انقلاب، خیابان میری جاوید

پیش و حید نظری، پلاک ۵۳

تلفن: ۶۶۴۷۸۳۷۴ - ۶۶۹۵۳۲۰۵

دفتر فروش

تلفن: ۶۶۹۵۰۴۹۲ - ۶۶۹۷۵۶۶۵

# مشاوره‌ی درسی تاریخ و جغرافی

## چند واقعیت در مورد درس تاریخ و جغرافیا

**واقعیت اول:** ابتدای سال وقتی دانش‌آموزان انسانی می‌خواهند درس بخوانند، اولین کاری که می‌کنند، شروع مطالعه‌شان از تاریخ و جغرافیاست. اما همین‌طور که پیش می‌روند، متوجه می‌شوند که مطالبی که مثلاً یک ماه پیش در همین درس خوانده‌اند، فراموش کرده‌اند. این واقعیت اول که با یک اندیشه‌ی کلیدی بخوایم آن را مطرح کنم چنین می‌شود:

«تاریخ و جغرافیا به همان سرعتی که یاد گرفته می‌شود به همان سرعت نیز فراموش می‌شود.»

**واقعیت دوم:** وقتی دانش‌آموزان علوم انسانی یعنی خود شماها که خواننده‌ی این مطالب هستید، به واقعیت اول پی می‌برید، هر چه به کنکور نزدیک‌تر می‌شوید، میزان ساعت مطالعه‌ی خود را کم می‌کنید و در نهایت اکثر شما درس تاریخ و جغرافیا را کنار می‌گذارید. پس واقعیت دوم این است: «نزدیک زمان کنکور که می‌شوید این درس را تقریباً کنار می‌گذارید و زحماتی که در طول سال‌ها و در سال کنکور برای این درس کشیده‌اید، متأسفانه حیف می‌شود.»

**واقعیت سوم:** درس تاریخ و جغرافیا نیاز به روش مطالعه‌ی ویژه‌ی خود دارد و اکثر شما دانش‌آموزان عزیز انسانی آن را نمی‌شناسید و هرگاه بتوانید این روش مطالعه‌ی این درس را بشناسید، بی‌شک به نتیجه‌ی لازم در این درس می‌رسید. پس:

«شما نیازمند یادگیری روش مطالعه‌ی تاریخ و جغرافیا هستید تا بتوانید به درصد لازم در کنکور برسید.»

چیزی که در این نوشتار می‌توانم خدمتتان بگویم جلوتر خواهم گفت و مواردی که نمی‌شود در این یک صفحه گفت را، ارجاع می‌دهم به سایت انسانی‌ها ([www.ensaniha.com](http://www.ensaniha.com)) که داده و اطلاعات لازم را از آن سایت بگیرید.

## چند نکته‌ی ضروری و قابل اجرا

۱- شما اگر دانش‌آموزان سال چهارم انسانی هستید مجبورید که برای امتحان‌های مدرسه، حتماً دو کتاب تاریخ و جغرافیایی سال چهارم را بخوانید. پس این دو کتاب جزو کتاب‌هایی هستند که پیشنهاد می‌کنم با روشی که خواهم گفت این دو کتاب را بخوانید. در ضمن یادتان باشد که ۱۰ سؤال از ۳۰ سؤال کنکور از همین دو کتاب می‌آید.

۲- کافی است وقتی برای امتحان‌های مدرسه این دو کتاب را می‌خوانید، به همراه با کتاب درسی از روی کتابی که در دست دارید، درسنامه‌ها، واژگان کلیدی و تست‌ها را به دقت خوانده و مرور کنید. با این روش حداقل به ۸ سؤال از ۱۰ سؤال کنکور مسلط خواهید شد.

۳- و نکته‌ی آخر، مطالبی که در مورد دوم گفتم را حداقل ۵ نوبت مرور برایشان در نظر بگیرید که مطالب فراموش نشود.

مطلب آخر، به سایت خودتان، یعنی انسانی‌ها، سر بزنید و مطالب مشاوره‌ای بیش‌تری را از آن یاد بگیرید.

# مقدمه‌ی مؤلفان

به نام خدا

مجموعه‌ی اخیر، حاصل تلاش واحد مطالعات مشاوران آموزش در درس‌های تاریخ و جغرافیای سال چهارم دبیرستان است که با رویکرد نوین خود تلاش کرده است تا به ساده‌ترین شکل ممکن، مفاهیم و تعاریف موجود در این دو کتاب را به دانش‌آموزان عرضه کند. اما آن‌چه باید مورد توجه قرار گیرد، منطق حاکم بر این اثر است. با گذشت بیش از ربع قرن از فعالیت «گروه مشاوران آموزش»، تجربه‌ای چنین حاصل شده است که ابتدا **درس‌نامه‌ای** جامع به همراه نکات آموزشی دقیق و در عین حال به دور از زیاده‌گویی آورده شده و در مرحله‌ی بعد، با استفاده از فن **واژگان کلیدی**، سعی در سنجش میزان توجه و دقت شما به متن مورد مطالعه گردیده است. در مرحله‌ی آخر، آن‌چه که از قسمت‌های قبل آموخته شده، با محک **تست** سنجیده می‌شود تا در عین حال دانش شما نیز تثبیت گردد.

ذکر این نکته لازم است که این اثر، منطبق با آخرین تغییرات سبک کنکورهای سراسری سال‌های اخیر بوده است به‌طوری‌که با مطالعه‌ی درس‌نامه‌ی آن، به نکاتی پی می‌برید که در کنکور می‌آید و شما آن‌ها را ندیده‌اید و در عین حال، تست‌هایی را می‌زنید که کاملاً شبیه سؤالات کنکور و در مواقع ضروری نیز فراتر از آن است.

در آخر لازم است از زحمات همکاران محترم از جمله مدیریت مجموعه جناب آقای وحید تمنا که همواره در جهت پیشرفت سطح علمی کشور تلاش می‌کنند تشکر ویژه کرده و برای ایشان آرزوی توفیق روزافزون بنماییم. هم‌چنین از جناب آقای آرش فکری که در مدت آماده‌سازی اثر زحمات فراوانی کشیدند قدردانی می‌نماییم.

گروه مؤلفین  
زمستان ۹۲

# فهرست مندرجات

## بخش اول: تاریخ سال چهارم

|     |                                                    |
|-----|----------------------------------------------------|
| ۸   | درس اول: انسان و تاریخ                             |
| ۱۷  | درس دوم: زمان و اهمیت آن در تاریخ                  |
| ۲۶  | درس سوم: جغرافیا، بستر تحولات تاریخی               |
| ۳۵  | درس چهارم: دنیای پر رمز و راز افسانه‌ها و حماسه‌ها |
| ۴۶  | درس پنجم: آثار باستانی، مرز تاریک و روشن تاریخ     |
| ۵۵  | درس ششم: سکه‌ها آیینی گذشته‌ها                     |
| ۶۳  | درس هفتم: هنر و تاریخ                              |
| ۷۲  | درس هشتم: ادبیات و تاریخ                           |
| ۷۸  | درس نهم: سفرنامه، گشت و گذار در سرزمین‌ها          |
| ۸۲  | درس دهم: زندگی‌نامه‌ها و تاریخ                     |
| ۸۷  | درس یازدهم: اسناد تاریخی                           |
| ۹۳  | درس دوازدهم: نشریه‌ها و تاریخ نویسی                |
| ۹۸  | درس سیزدهم: مورخان و تاریخ ایران                   |
| ۱۰۳ | درس چهاردهم: مورخان و تاریخ جهان                   |
| ۱۰۷ | تصاویر تاریخ سال چهارم                             |

## بخش دوم: جغرافی سال چهارم

|     |                                        |
|-----|----------------------------------------|
| ۱۱۰ | درس اول: ماهیت و قلمروی دانش جغرافیا   |
| ۱۱۸ | درس دوم: راه و روش پژوهش‌های جغرافیایی |
| ۱۲۴ | درس سوم: نقشه و فرایند تهیهی آن        |
| ۱۳۰ | درس چهارم: نمایش شکل زمین              |
| ۱۳۸ | درس پنجم: کاربرد رایانه در جغرافیا     |
| ۱۴۳ | درس ششم: سنجش از دور                   |
| ۱۴۹ | درس هفتم: سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی  |
| ۱۵۶ | درس هشتم: مدل‌های جغرافیایی            |
| ۱۶۲ | درس نهم: نقش جغرافیا در مدیریت محیط    |
| ۱۷۲ | تصاویر جغرافی سال چهارم                |

|     |                                  |
|-----|----------------------------------|
| ۱۸۴ | پاسخ‌نامه کلیدی تاریخ سال چهارم  |
| ۱۸۸ | پاسخ‌نامه کلیدی جغرافی سال چهارم |